

PIEWCA WOLNOŚCI I POEZJI ŻYCIA

18 sierpnia minęła 70. rocznica urodzin Edwarda Stachury - poety, prozaika, pieśniarza, tłumacza, który już za życia stał się legendą. Do jego grobu na cmentarzu w Wólce Węglowej, na którym umieszczony jest cytat: „Wszystko jest poezja”, ciągle pielgrzymują wielbiciele jego twórczości.

Po jego śmierci Jarosław Iwaszkiewicz powiedział: *- Kochaliśmy go bardzo i kochany dziś jeszcze bardziej, kiedy jego słowo już tylko zostało z nami... Będzie nam towarzyszył do końca i raźniej nam będzie w jego towarzystwie.* Twórczością Edwarda Stachury interesują się kolejne roczniki wrażliwych na słowo młodych ludzi. Przyjeżdżają na imprezy organizowane w różnych miejscach Polski: Warszawie, Świdniku, Grochowicach i pobliskim Aleksandrowie Kujawskim. Znakomitą im-prezją były Ogólnopolskie Spotkania Poetów „Biała Lokomotywa” organizowane przez Darię Danutę Li-siecką w aleksandrowskim MCK. Dotychczas na „Białej Lokomotywie” grali między innymi: Lubelska Federacja Bardów, Andrzej Garczarek, Przemysław Goc, Jarek Chojnacki, Mirosław Czyżykiewicz, Marek Gałązka, swoje wiersze prezentowały dziesiątki poetów z róż-nych stron Polski. Miejmy nadzieję, że we wrześniu „Biała Lokomotywa” znowu wyruszy.

Piosenki Stachury śpiewają: Anna Chodakowska, Jacek Różański, Marek Gałązka, Jan Kondrak, Marek Stawiński i zespół Stare Dobre Małżeństwo. Można je usłyszeć na turystycznych szlakach i na imprezach przy ognisku. Z księgarskich półek znikają tomiki wierszy, opowiadania i powieści Stachury, co jest dowodem, że jego twórczość ciągle budzi zainteresowanie. Warto odnotować wydanie dwóch zbiorów listów. W 2006 r. ukazały się „Listy do pisarzy” Edwarda Stachury pod redakcją Dariusza Pachuckiego, a w sierpniu tego roku odbyła się premiera „Listów do Danuty Pawłowskiej”. Obie pozycje zawierają fragment bogatej korespondencji, jaką poeta prowadził z wieloma osobami. Druga wspomniana pozycja prezentuje ponad 190 listów Stachury napisanych do ukochanej pomiędzy styczniem 1976 r. a wrześniem 1978 r., które stanowią źródło wiedzy o ostatnich latach życia autora „Fabuła rasa”. Są lekturą niezwykłą, bowiem ukazują nieznaną twarz Stachury. We wstępie autorka opisała historię znajomości, opatrzyła listy komentarzem, zamieściła też Listy równoległe - swój monolog skierowany do nieżyjącego, refleksje na temat, kim był i ile znaczył w jej życiu Edward Stachura. Jest to lektura porażająca, lektura o wspólnym świecie, jaki stworzyli dojrzały mężczyzna i młoda kobieta, o odkurzonym uczuciu i jego sile. W aneksie znalazły się utwory Edwarda Stachury dołączone do listów oraz bibliografia listów pisarza opublikowanych w latach 1980 - 2006.

Z kolei w ubiegłym roku Marek Badtke wydał książkę „Stachura alias Sted” zawierającą refleksje na temat regionalnych inspiracji twórczości pisarza. A jest ich niemało. Przed laty na łamach „Zdroju Ciechocińskiego

go” ukazał się artykuł mojego autorstwa „Kujawy w twórczości Edwarda Stachury”. Wskazałam w nim utwory, w których Stachura umieszcza akcję bądź wspomina okolice miejsca, w którym się wychował i wzrastał - Łazieńca. Są to Cieclocinek, Aleksandrów Kujawski i Nieszawa. Przypomnijmy też, że tytułową „całą jaskrawość” bohater powieści zobaczył na nadwiślańskiej skarpie pomiędzy Nieszawą a Przypustem.

Kiedy w latach 80. ukazały się jego dzieła w pięciu tomach (dwa wydania) z charakterystyczną dzinsową okładką, stały się biblią dla młodych ludzi. Stachura stał się mitem, a bohaterowie jego utworów - wrażliwi, wolni, wędrujący, zachwyceni światem - wzorem dla młodych. Aby to zrozumieć, trzeba przypomnieć, że otaczała ich szara rzeczywistość PRL lat osiemdziesiątych XX w. Stachura w pewien sposób ukazywał jasność wewnętrzną, otwierał na piękno świata, którym potrafił się zachwycać. Pisał o miłości, przyjaźni i cierpieniu. Utrwalał codzienność w jej banalności i niezwykłości zarazem. Zabierał na cudne manowce... Choć był w wieku rodziców ówczesnych nastolatków, stał się kimś bliskim, o którym poufale mówiło się Sted. Jedną z wielbicielek twórczości poety napisała po jego śmierci: *Sted ciągle w nas żyje.*

Zainteresowanych życiem i twórczością autora „Siekierzady” odsyłam do „Kalendarium życia i twórczości Edwarda Stachury”, które opracował Waldemar Szyngwelski, bowiem praca ta zawiera wiele cennych, często dotąd nieznanych lub rozproszonych, informacji o życiu i twórczości pisarza, a także o recepcji jego dzieł. Szyngwelski wydał też pracę o prozie artystycznej Stachury zatytułowaną „Sobowtór w labiryncie”. Życiu poety poświęcona jest też książka Mariana Buchowskiego „Edward Stachura. Biografia i legenda” wydana w 1992 r. Polecam też stronę internetową stachuriada.pl

Aldona Nocna

